

KYJEVSKÁ RUS A BYZANTSKÁ ŘÍŠE

hospodářské a kulturní vztahy,
přijetí křesťanství, kníže Vladimír

Romana Kadlecová

OBSAH:

- Byzantská říše
  - základní informace
  - vznik a historický vývoj
- Kyjevská Rus
  - základní informace
  - vznik a historický vývoj
  - vláda knížete Vladimíra
  - rozpad K. Rusi

BYZANTSKÁ ŘÍŠE – ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Období: 330-1453

Oblast: východní středomoří

První vládce: Konstantin

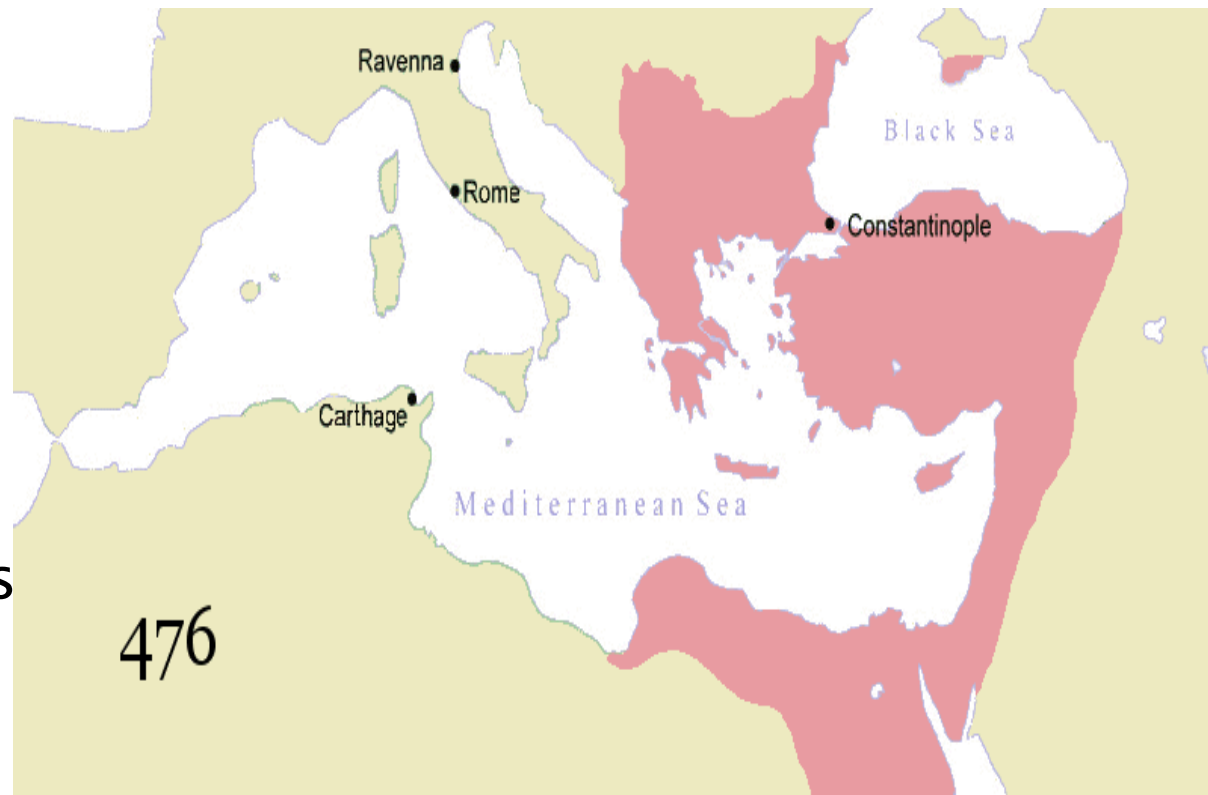
Rozdělení:

Západořímská říše – zanikla roku 476

Východořímská říše (základ Byzance)

Hl. město: Konstantinopol (Cařihrad, Is

Jazyk: řečtina

BYZANTSKÁ ŘÍŠE – HISTORICKÝ VÝVOJ

rozdělení Římské říše			rozdělení církve na západní a východní			
330	395	527-565	976-1025	1054	1371	1453
počátek budování Konstantinopole	Justinián I.	nájezdy Peršanů, Slovanů, Avarů a Arabů	Basileos II. "Bulharobijec"		obsazení Turky	konec Byzantské říše

■ Konstantin

- vznik: založením Konstantinopole z obce Byzantion
- christianizoval celou říši
- Východořímský říše přežila díky odlišné ekonomice a výhodnější poloze

BYZANTSKÁ ŘÍŠE – HISTORICKÝ VÝVOJ

- Justinián
  - Velká touha po obnově impéria
  - Za jeho vlády byla říše nejrozlehlejší
  - Dobil zpět území:
    - Vandalů, Itálie (Ostrogóti),
    - území Mezopotámie,
    - útok na Vizigóty v Hispánii
  - Zájem i o chod říše: Vydal zákoníku *Codex Justinianus*
  - postaven známý chrám Hagia Sofia (chrám Boží Moudrosti)

BYZANTSKÁ ŘÍŠE – HISTORICKÝ VÝVOJ

■ 7. století

-Útoky na Byzanc: Arabové z jihu, Slované a Bulhaři ze severu a Peršané z východu

=> Byzanci se nepodařilo udržet dobytá území Justiniánem

■ císař Michal III. (842 – 867)

-r. 862 – přišli poslové knížete Rastislava se žádostí o vyslání misie na Velkou Moravu

-Rastislav se chtěl především vymanit z vlivu východofranské říše

-císař neměl mocenské zájmy na tomto území, ale využil situace

-Poslal misionáře bratry Konstantina a Metoděje se záměrem christianizace

BYZANTSKÁ ŘÍŠE – HISTORICKÝ VÝVOJ

- 9. století

- Snahy o scelení říše a expanzi

- Nová území či vlivy: Bulharsko, Srbsko, Rusko, Makedonie

- r. 1070

- začínají útoky Turků

- Postupný úpadek Byzantské říše

- 1371 - Turci dobyli většinu území říše

- 1453 - vyplněno hl. město Konstantinopol a tím Byzantská říše definitivně padla

- město Turci přejmenovali na Istanbul

KYJEVSKÁ RUS – ZÁKLADNÍ INFORMACE

První státní útvar východních Slovanů

Vznik: 9. století (882-1169)

Oblast řek:

- Dněpr (Rusko, Bělorusko, Ukrajina)
- Dněstr (Moldavsko, Ukrajina)

První vládce: kníže Rurik (Varjag=Viking)

Vznikla: spojením Novgorodu a Kyjeva

Sjednotitel: varjagský kníže Oleg z rodu Rurik

Hl. město: Kyjev

KYJEVSKÁ RUS – PŘEHLED PANOVNÍKŮ

- **Rurik (862 – 879) - pololegendární vládce**
- **Oleg (882 – 912) – poručník**
- **Igor (912 – 945) – syn Rurika**
- **Olga (945 – 962) – manželka Igora**
- **Svjatoslav I. Igorevič (962 – 972)**
- Jaropolk I. (972 – 978)
- **Vladimír I. Svatý (978 – 1015)**
- Svjatopolk I. Pokajannyj (1015 – 1019)
- **Jaroslav I. Moudrý (1019 – 1054)**
- Izjaslav Jaroslavič (1054 – 1068)
- Vseslav Brjačislavič (1068 – 1069)
- Izjaslav Jaroslavič (1069 – 1073)
- Svjatoslav II. Jaroslavič (1073 – 1076)
- Vsevolod I. Jaroslavič (1076 – 1077)
- Izjaslav Jaroslavič (1077 – 1078)
- Vsevolod I. Jaroslavič (1078 – 1093)
- Svjatopolk II. (1093 – 1113)
- **Vladimír II. Monomach (1113 – 1125)**

KYJEVSKÁ RUS – VZNIK

- Okolo roku 830 pozván Rurik
- Podle pověsti by Varjagský kníže Rurik pozván, aby vládnul
- r. 882 oficiální vznik – nástupce Oleg definitivně sjednotil Kyjev a Novgorod
- Oleg : dobití Konstantinopole (Byzantská říše) r. 911
  - Uzavřena dohoda o bezcelním obchodu
  - probíhal výměnný obchod
  - K. Rus – kožešiny, vosk, med, otroci
  - Byzanc – zlato, hedvábí, exotické ovoce, koření
  - výběr daní v K. Rusi (skládala se z menších knížectví)

KYJEVSKÁ RUS – VÝVOJ

- kníže Igor

- syn Rurika

- r. 941 skončila třicetiletá mírová smlouva s Konstantinopoli

- Neúspěšný pokus o opětovné dobití Konstantinopole

- Pouze navázání další smlouvy o obchodu

- Zabit při povstání slovanského kmene Drevljanů (při výběru daní)

- Olga

- Vdova po Igorovi

- přijala jako první panovnice Kyjevské Rusi křesťanství

- křesťanské jméno Helena (r.957)

- Pozvala do Rusi biskupa Adalberta (ze Svaté říše římské)

KYJEVSKÁ RUS – VÝVOJ

- Svjatoslav
  - syn Olgy a Igora
  - Přátelské a později nepřátelské vztahy z Byzancí
  - Pomohl B. říši přemoci bulharské království
  - Po dlouhých bojích nakonec bulharské království ovládl Svjatoslav
  - Zabit na popud B. říše
  - Zalekla se jeho vítězství a vyslala na něj vojsko Pečeněhů
  - zanechal mnoho synů (boje o moc)

KYJEVSKÁ RUS – VÝVOJ

- Vladimír Svatý (960-1015)
- Jeden ze synů Svjatoslava
- Nejvýznamnější vládce Kyjevské Rusi
- Zcivilizoval říši, přeměna v stabilní a bezpečnou
- Vydán první zákoník
- Pohanství uzákonil státním náboženstvím
- Rozšířil území: Vjatičské, Radmičské, Přemyšl, Červoňské hrady ...
- Za jeho vlády měla říše největší rozlohu

Владимир I Святославич

(ок. 960 — 15 июля 1015)

князь новгородский в 970 — 988 годах, киевский великий князь, при котором произошло крещение Руси

KYJEVSKÁ RUS – VÝVOJ

- Vladimír Svatý (960-1015)
- Na požádání byzantského císaře Basilleia pomohl potlačit povstání v jeho zemi
- Vladimír přijal jeho dceru za manželku pod podmínkou přijmout křesťanství
- r. 988 přijetí křesťanství na K. Rusi
- křtění Kyjeva a poté celé K. Rusi
- Zavedl nástupnický řád k moci (12 synů)

KYJEVSKÁ RUS – ROZPAD

- Boje o moc mezi syny Vladimíra
- Svjatopolk I. Zavraždil 2 bratry kvůli moc (Borise, Gleva)
- Nakonec se ujal vlády **Jaroslav Moudrý**
  - nastolil nový nástupnický řád
  - vrcholný politický i kulturní rozkvět
  - věnoval se zahraniční politice a oženil se se švédskou princeznou Irinou
- po vládě Jaroslava se vystřídalo mnoho panovníků
- Úpadek země do krize
- Nakonec vládl Vladimír II. Monomach – postupné tříštění území na menší nezávislá knížectví